

**ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ – СКЛАДОВА СТАЛОГО
РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА**

*Сіренко Н.М., д.е.н., доцент, Бурковська А.В., к.е.н, доцент,
Бузнік А. О., магістрант*

Миколаївський державний аграрний університет

Розкрито сутність та призначення фінансового планування на підприємствах України. Висвітлено його проблеми. Вказано напрямки застосування фінансового планування на вітчизняних підприємствах.

The essence and purpose of financial planning in the Ukraine. It clarifies the problem. Whichever direction the use of financial planning for domestic enterprises.

Постановка проблеми. Фінансове планування як важлива складова механізму фінансової системи та одна із функцій управління підприємством набуває актуальності за сучасних умов, коли суттєвим для діяльності є вплив глобалізації, поступової інформатизації суспільства та його інноваційного розвитку.

Потреба у цілісній концепції фінансового планування спонукає до дослідження складових процесу планування фінансових ресурсів підприємства, необхідності застосування основних макроекономічних показників при розрахунку показників плану підприємств за індикативного планування, інструментів досягнення фінансової рівноваги в умовах розвитку національної фінансової системи і впливу світової економіки. Для визначення завдань, принципів, методів фінансового планування в окремих наукових розробках використовуються положення телеологічної, генетичної концепцій або їх поєднання, що не враховує сучасних умов і робить застосування фінансового планування неефективним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі методологічні, методичні й організаційні аспекти фінансового планування досліджуються такими українськими та зарубіжними вченими як І. Бланком, В. Борисовою, Г. Висоцьким, В. Опаріним, О. Орловим, І. Полтьєвою, О. Терещенком, В. Тропіною, І. Хомою, М. Алексєєвим, В. Бочаровим, Р. Брейлі, І. Брігхемом, Дж. Ван Хорна, Дж. Вахович, У. Кінг, Дж. Сігела, А. Тейлора, Дж. Фіннерті, Дж. Шима та ін. Та єдиної точки зору щодо трактування сутності фінансового планування у роботах цих авторів, на жаль, не виявлено.

У теоретичному аспекті фінансове планування - це невід'ємна частина загального планування звичайної діяльності підприємства. Сутність фінансового планування полягає, на думку Р. А. Слав'юка [1, с. 168], в тому, що «...фінансове планування являє собою розрахунок обсягів фінансових ресурсів за джерелами формування і напрямками використання у відповідності з виробничими і маркетинговими показниками підприємств на плановий рік».

Під фінансовим плануванням на підприємстві слід розуміти, передусім, процес розробки: видів різних фінансових планів як за термінами, змістом, так і за завданнями, які мають бути розв'язані в процесі виконання цих планів. Партій Г. О. і Загородній А. Г. стверджують, що «...фінансове плануван-

ня – це розроблення системи фінансових планів за окремими напрямками фінансової діяльності підприємства, які забезпечують реалізацію його фінансової стратегії у плановому періоді» [2, с. 86].

Такі вчені, як Ковальова А. М., Лапуста М. Г., Скамай Л. Г., вважають, що фінансове планування – це процес розробки системи фінансових планів і планових (нормативних) показників щодо забезпечення розвитку підприємницької діяльності фірми необхідними фінансовими ресурсами у майбутньому періоді [3, с. 176].

Постановка завдання. Розкрити сутність та призначення фінансового планування на підприємствах, визначити його проблеми, напрямки здійснення на підприємствах різних за розміром та формою власності.

Виклад основного матеріалу дослідження. За умов командно-адміністративної системи фінансове планування підприємства полягало у виявленні невикористаних ресурсів і визначенні суми платежів до бюджету, величина якої відповідала перевищенню доходів підприємства над його витратами. Сума та рівень витрат суворо нормувались. Надмірна централізація фінансів за планово-директивної економіки послаблювала економічні стимули для розширення виробництва, що негативно позначалось на результатах фінансово-господарської діяльності підприємств.

За ринкової економіки значно підвищується матеріальна відповідальність керівника підприємства за його фінансовий стан. Саме тому зросла важливість перспективного, поточного та оперативного фінансового планування для забезпечення стійкого фінансового стану та підвищення рентабельності підприємств.

Фінансове планування є необхідним для фінансового забезпечення розширення кругообороту виробничих фондів, досягнення високої результативності виробничо-господарської діяльності, створення умов, які забезпечили б платоспроможність та фінансову стійкість підприємства.

Ринок висуває високі вимоги до якості фінансового планування, оскільки нині за негативні наслідки своєї діяльності відповідальність нестиме само підприємство. За нездатності своєчасного врахування несприятливої ринкової кон'юнктури підприємство може навіть стати на шлях банкрутства.

На нашу думку, фінансове планування сьогодні потребує застосування нових принципів організації у відповідності до нових економічних умов.

Фінансове планування – діяльність, пов'язана з управлінням фінансами та спрямована на забезпечення стійкого фінансового стану і підвищення рентабельності підприємства. Об'єктом фінансового планування виступають фінансові ресурси, що утворюються в процесі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту.

Фінансове планування, на нашу думку, покликане виконувати такі завдання:

- визначення обсягу та джерел фінансових ресурсів, їх розподіл між сферою виробництва та послуг;
- максимально мобілізувати внутрішні фінансові ресурси та зменшити видатки для усунення дефіциту

- стимулювання зросту виробництва і підвищення його ефективності;
- поліпшення якості та конкурентоспроможності продукції;
- пов'язувати головні параметри фінансових планів з іншими показниками плану економічного і соціального розвитку, забезпечувати збалансованість видів ресурсів, стійкий фінансовий стан підприємств, господарських організацій;
- визначення фінансових взаємовідносини об'єднань і підприємств між собою та з фінансово-кредитною системою;
- виконання всіх стадій фінансового контролю за ефективним використанням державних матеріальних, трудових і фінансових ресурсів на всіх рівнях господарювання.

Ми погоджуємося з думкою Васюренко О. [4, с. 30], що головним завданням фінансового планування є забезпечення стійкості орієнтації в отриманні оптимальних прибутків та самофінансування виробничо-технологічної діяльності, контроль кредитних, бюджетно-кошторисних, інвестиційних показників і витрат, стандартизації обліку в системі виробничого (операційного) та фінансового управління для досягнення внутрішньої збалансованості та динамічної рівноваги, спрямованої на забезпечення рентабельності виробничої діяльності.

На нашу думку, проблемами фінансового планування на вітчизняних підприємствах є:

- непристосованість більшості облікових і звітних документів для фінансового аналізу;
- переважання витратного методу ціноутворення
- не завжди проводиться аналіз беззбитковості продажів;
- відсутність можливості визначення потреби у фінансуванні діяльності підприємства через недоведення загальноекономічного планування до фінансового.

Слід зазначити, що в сучасних ринкових умовах діють фактори, що обмежують використання фінансового планування на підприємствах, а саме:

- 1) високий ступінь невизначеності на українському ринку, пов'язаний з триваючими глобальними змінами у всіх сферах громадського життя;
- 2) відсутність ефективної діючої нормативно-правової бази в сфері внутрішньофірмового фінансового планування;
- 3) обмеженість фінансових можливостей для здійснення фінансових розробок в галузі планування на підприємствах;
- 4) недовіра керівників підприємств до методів та прийомів фінансового планування [5, с. 74].

Вирішення наведених проблем створить умови для розвитку й ефективного функціонування бізнесу, а також сприятиме перетворенню підприємства в одну з рушійних сил на шляху до ринку.

Висновки. Напрями удосконалення управління фінансами підприємства пов'язані, на наш погляд, з запровадженням на підприємстві сучасних методів фінансового планування. Одним із таких методів є запровадження на підприємстві бюджетування.

Ефективним інструментом, який дозволяє створювати ефективну систему управління, визначати прибутковість (збитковість) окремих видів продукції і структурних підрозділів, скорочувати й контролювати витрати, позбуватися надлишкових запасів, активів і дебіторської заборгованості, збільшувати й контролювати грошові потоки, є фінансовий контроль.

Фінансове планування господарської діяльності на сучасному етапі розвитку економіки є важливим напрямком управління діяльністю підприємства. За своїм змістом фінансове планування є особливою сферою економічної діяльності господарюючих суб'єктів з обґрунтування ефективності управлінських рішень у питаннях господарської діяльності щодо їх фінансового забезпечення, оптимізації передбачуваних витрат і отриманих високих фінансових результатів. У ринковій економіці планова діяльність орієнтована на задоволення вимог споживачів, урахування високого ступеня невизначеності ринкового середовища, системності, безперервності та спадкоємності планів, на взаємопов'язування за рівнями управління, на виділення пріоритетів розвитку; на використання методів планування, що адекватні сутності підприємства як соціально-економічної системи. В умовах постійного зростання нестабільності зовнішнього середовища господарювання найбільшого значення для підвищення стабільності роботи підприємства набувають сучасні методи й методики фінансового планування.

Література:

1. Слав'юк Р. А. Фінанси підприємства : навч. посіб. / Р. А. Слав'юк. — К. : ЦУЛ, 2002. — 323 с.
2. Партий Г. О. Фінанси підприємства : навч. посіб. / Г. О. Партий, А. Г. Загородній. — Л. : ЛБІ НБУ, 2003. — 132 с.
3. Ковалева А. М. Финансы фирмы : учебник / А. М. Ковалева, М. Г. Лапуста, Л. Г. Скамай. — М. : ИНФРАМ, 2000. — 336 с.
4. Васюренко О. Ціна кредитних ресурсів як ключова складова системи управління кредитним ризиком / О. Васюренко, В. Подчесова // Банківська справа. — 2008. — №1 — С. 30.
5. Гузенко О. П. Фінансове планування на промислових підприємствах / О. П. Гузенко // Фінанси України. 2003. - №11. — С. 73 — 76.

УДК 657.06.047

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ КОРИСТУВАЧАМИ

***Бондарчук Н.В., к.е.н., професор кафедри
Дніпропетровський державний аграрний університет***

В статті проведено дослідження розвитку теорії і принципів бухгалтерського обліку в історичній ретроспективі, а також еволюції облікової інформації для користувачів та визначено теоретичні засади формування системи обліково-аналітичної інформації для прийняття рішень користувачами звітності підприємства

In article research of development of the theory and book keeping principles is carried out a historical retrospective show, and also evolution of the registration information for users and theoretical bases of formation of system of the registration-analytical information for decision-making by users of the reporting of the enterprise are defined